П. КАРМАНСЬКИЙ.

ДОПОВНЕНЯ ДО МАЛПЯЧОГО ЗЕРКАЛА.

Видане І.

(Листи з Канади і про Канаду до „Канади")

Длячого україн. Віннінеґ не буде вибирати свого алдермана?

Як взагалі всі инші нещастя, що навістили сего року віннінеґську Україну, так і се останне треба приписати появі в Канаді сего нещасного старокрасевого професора. Більш фатальної похибки патріоти не могли зробити, відколи держать у своїй опіці монополь українського патріотизму, як се кляте „виписане" зі старого краю одного оказу інтеліґента. І кому як кому, але „Укр. Голосови" належить ся в першій мірі кара за сей злочин. Але він старає ся вину спокутувати і нещасте загладити. Він кає ся свого гріха і пристав до „Ранку", „Кадила", „Роб. Народу" і „Канад. Фармера" (а що-не файна компанія). Та сотворив зачінно — відпорний союз з сими давними своїми приятелями, з якими був останніми часами дрібку погнівав ся, перепросив ся з ними в імя ідеї (се ся хвалить!) в ціли веденя сьвятої війни зі спільним ворогом „Малпячого Заркала". [а кажуть, що у нас нема почутя солїдарности...). Що більше: на сю сьвяту війну закликав він ще і других союзників заграничних бо вважає своїм обовязком направити лихо, яке спричинив і на чолї святої лїґи поставив п. лейтанта аж аж з Альберти. Поки-що зачала ся перша стрілянина; та рішучого бою спільними силами всеї союзної армії під проводом самих ґенералів треба щойно надіятись. Переловлений посол, якого лїґа сьвятої війни вислала в цілях дипльоматичних до инших провінцій, не міг подати нам точної дати.

Се не сьміховинка, не жарт — се ф а к т. Та не хотячи відбирати своїм противникам нагоди переломити копія в оборонї сьвятої справи, на разї здержуємо ся від поданя точнїйших подробиць. На все прийде свій час; а богато дечого буде до сказаня у своїм часї. Нехай хрестоносцї збирають свої сили, нехай заключать с ь в я т и й с о ю з і н е х а й д а д у т ь докази свого патріотизму тай зберуть ще більше славців сего роду, як Мороз, що у своїм запалї зірвав патріотів з під егіди „Укр. Голосу" з Гикавими, Гловами, Кратами і т. п. заслуженими мужами і всіх зділав тим самим вінком слави за їхні заслуги. (Боронив від надто вірних слуг і приятелїв)!

Поки-що подїлимо ся з читачами одним спостереженем. Тому, що всї згадані монополїсти від спасеня українського народу в Канаді звернули всю енергію проти домашнього ворога, автора „Малпячого Заркала" — годї було їм займати ся такою дрібницею як вибір нашого чоловіка на алдермана Віннїпеґу. Годі, другим разом! Поки-що треба уморатись з одною бідою. І вони навіть не мали на стільки часу і енергії, щоби видавати якусь акцію, а через се дістати и ось як „відступного". Великодушно без найменших застережень відступили мандат другим — навіть без „комішен".

Стріча.

(Моїм другам в Канаді — посьвячую).

Але кров моя рабам,
Мозак мій раб.

І. Франко.

— Здорові були, товаришу! Бачите і я в Канаді.....

— Чув.....

— Якже вам живеть ся?

— От.....

— Ну?

— Нїчого.

— Ба, що-ж бо ви якось немов нераді звитатись?

— Нїчого. Я дивуюсь, що ви хочете витатись зі мною.

— А то що? Чому-ж би?

— Хиба ви не читали, ким мене зробили кохані земляки в Канадї?

— Чому не читавби? Сего тижня читав щось чи не у всїх часописях передовиці, посьвячені вам. Деякі ґазетки цїлі були заповнені виключно лайкою на вас.

— Що-ж ви там вичитали?

— Нїчого собі: мухомор, дурак, ідіот, запроданець пяниця, дранте, без штанів, дурак і ідіот і так далї все вколо аж до звуди!

— І що-ж, ви не цураетесь такого упавшого?

— Ґа-ґа! тай сьмішні ви, товаришу! Хиба я не знаю, хто ви? хиба вас не знає вся Галичина? Воно характеристичне, що вами занялась цїла Канада,....

— Та, бачите, всї кричать.... може.....

— Пусте. Не ви перший не ви послїдний. Митрополїт видав мілїон на культурні потреби свого народу, а як його кохані канадийцї витали? Яйцями! І зівидують йому, що він купив собі на зиму футро; чоловікови, що міг би за гроші, якими здвигнув ряд народних институцій, убрати у футра всїх дрантюхів що понадягали замість холошів прасовані штани. Зате Макарія годують гербатою. Чоловіка, що занише ся в історії нашої культури золотими буквами, що помимо недуги не спочиває ні на хвилю, всюди, кладе цеглу під будову нашої будучности — Канада збесчестила. Цїлий нарід ним величаєть ся; Поляки нам його завидують; Боснія горнулась до него як до батька — тільки одна Канада наїпала для него гнилі яйця! І хто се ся Канада? Може това така посту пова? Може вище ніж Галичину духово? Ні! били йо йо і зневажали сі, що в Галичинї булиб хиба дозорцями по криміналах, або полїсменами.

А преосьв. Булку як гостять у себе? А сих що в Канадї вже довше і перевисшають їх інтеліґенцією? Адже звісно, що забіяки забіяками остануть, хочби їх мастив незнати чим. Се злоба і етика рабів яких несподївано випрягли з ярма. Хиба ви не знаєте, з кого вони рекрутують ся?

З кого рекрутує ся канад. Русь? З чесних мужиків і зі зґраї неробів, вигнанців початкових шкіл або втїкачів. Лиш тут і там найдете інтеліґентнїйшу одиницю, як білу миш серед тисячів звичайних бурих мишей. Але сї падуть жертвою зґраї що не любить білих, чесних одиниць. Се природно. Се нїчо инше, тільки боротьба за істнованє. Доки нема в Канадї інтеліґенції і людий благородных досьвідчена зґрая має жир з фармера, якого узяла у свою опіку. А там — все пропаде. Треба буде вертати до свого фаху, до лопати і рискаля. Що-ж би ви сказали, якби вам хтось забирав хату? І можете дивуватись? А нема нїчо страшнїйшого як безземельний пролетар, що не хоче робити, а жити коштом других. А ще до того пролетар що до недавна краяли його спину канчуки пана.

Такий відвічний наймит і раб так освоїв ся з рабством, що він без него не в силї жити. Позбувши ся ярма фізичного, він наложить на себе моральне ярмо, як от наші земляки, Вони так носять ся всюди зі своєю канад. волею! А придивіть ся їм близше: в кождого типова фізіономія невольника. О, се вельми трагічне!

— Та я се розумію; але аби аж до сеї підлости і гидоти знизились і обкидали болотом се, що є бережене основними законами — особисте, приватне, хатне жите.....

Товаришу! Ви ще можете нарікать? Ви хиба незнаєте, що така товпа ребила підчас французької революції, як прорвала загату? Хиба ви мало наслухались про се, як вони уміють напасти людину серед білого дня і її покалїчити? Або на мітінґу воювати бровнїнґами та кріслами, не цадячи навіть безборонних жінок? І ви ще можете нарікати? — Хиба не сором булиби для вас, як би вони вас хвалили?

— А вже-ж. Але.....

— Нїяке але. Доки в Канадї нашу інтеліґенцію будуть репрезентувати у значній части люди, що в Галичинї булиб льокаями, пастухами або форвалми втїкаючі і підозрілі індівідуа. доси нїодин правдивий інтеліґент не буде тут мати забезпеченя, що зможе ходити супокійно улицями, робити якусь громадянську роботу і тїшити ся пошаною земляків. Що-ж ви хочете?

Ми прецїнь живемо навіть в культурних хатах, бо не любимо сьвітла і чистого воздуху. А ви сего сьвіжого воздуху пустили до канадийської хижі за богато на раз. Неодному що грів ся на печи серед смороду, зробилось нараз зимно. — Протяг! — роздали ся голоси, а вас не відводить від дальшого провітрюваня хижі! І що вони мали робити? Так як наш мужик уміє: відтрутити вас від вікна і дати кулаком під ребра. Що-ж би ви хотїли? Ви визвали на бій усї темні сили і загрозили їх істнованю. Ви порушили багно, в якім вигрівало ся цїлими лїтами всяке гаде, хроби і щурі. І ви хотїли-б, аби не було гадючого сику? Ви викликали цїлу революцію в царстві темних духів. І ви хочете, аби вони вас пощадили? Ви не знаєте, що дїялось з Драгомановим або Франком, коли вони узяли „на короткий батіг" галицьких 80-тників? А нині ті самі, що плювали на них, плетуть для них лавровї вінки. Се було в Галичинї. А що говорити про Канаду, яка стоїть за Галичиною о яких 300 лїт і може рівнати ся своєю інтеліґенцією хиба з темним московським царством з XVII в.?

— Я вповнї з вами годжу ся.

Виходить, що вони держать ся немудрої тактики граючи перед своїми земляками з Галичини ролю ідейних перенятих патріотизмом людий, кидаючи від часу до часу якусь окрушину зі своїх богатих столів на народні цїли, що відтак сто раз випімнуть, закладаючи безлїч всїляких товариств з шумними назвами: Січинського, Коцка, Франка, Павлика і т. д. які не мають нїчогісїнько спільного з одиницями, яких імена вони носять. Так само зле їм відплачують ся сї, що засланяючи ся „правом гостинности" закривають справжню Канаду перед очима Галичан вискою сеї Канади вимріяної, сего піємонту, яким ей в Галичинї вважають і через се зваблюють людий, які для „Канадийців" суть не дуже бажаними гістми, бо можуть їм попсути „бізнез". — Як гадаєте.

— А вже-ж ся тактика їх погубить. Але позвольте що я вам ще одно поставлю питане.

— Прошу.

— Чи з сими індівідуами, які вас так немилосерно обкидають болотом з сею дичю хотїлиб ви говорити, як би так зійшли ся з ними на улицї?

— Хиба!

— Отже бачите. Чи лицює вам тим більше з ними говорити прилюдно, в ґазетах? Чи се не понижує вашої гідности?

— Признаю вам вповнї рацію. Так що ж! Оставити їх, аби далї будували серед народу, висисали його, запродували як живий інвентар панам Канади дискредитували нашу національну честь, копали ґріб нашим інтеліґентам?

— Борони Боже! Не опускати рук і не дати за вйграну. Лишень уміти бути гордим; робити своє, а на бреханє псів мовчати тай парити їх батогом по спинї щоби аж піре летїло. На те вони пси, аби брехали. Побрешуть, а далї візьмуть під себе хвости і поліжуть до буд. А тоді буде можна, зачати роботу. Бо обганяючись від зґраї собак, ви нїчого не вдієте.

— Рацію.

— А памятайте: батога не випускайте з руки ані на хвилю; бо ваш обовязок позаганяти псів до буд.

— Спасибіг за щиру раду.

— Боже помагай!

(Дальше буде).

L. C. SMITH & BROS.

машина до писаня.

ДОВГОТРЕВАЛА — — ЗНАМЕНИТА.

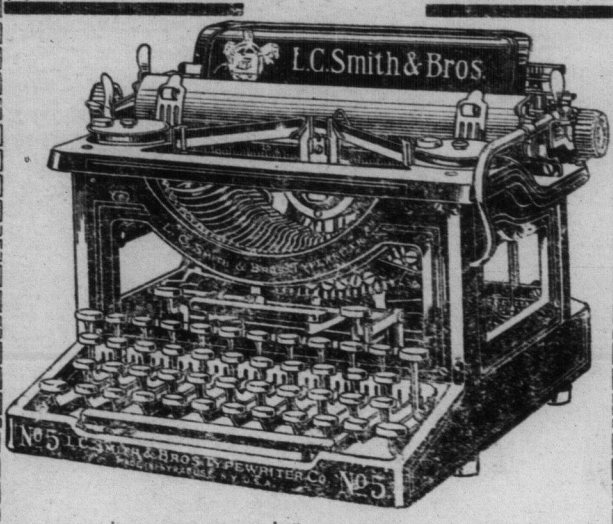

найкраща в сьвітї машина до писаня.

Нановійша конструкція.

Зручна, робить без галасу, акуратна і тревала.

The Smith Visible Typewriter Co. Limited

20 Princess Sreet **Winnipeg.**

Phone: Garry 4975.

Замовляюча картка на „Канаду".

Прошу вирити сю картку і післати на адресу:
„CANADA"
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

Ruthenian Publ Co. Ltd.

261 FORT Str. Winnipeg, Canada.

Прошу о висилку мені „Канади" почавши від.....

.....

Імя.....

Адреса.....

Почта.....

С. В. КОЗА

НОТАР КРАЄВИЙ — КОМІСАР УРЯДОВИЙ

посїдає 10-лїтну практику в справах криміналь-них і цивільних в Старім Краю і в Канадї.

В усїх справах удавайтесь на адрес:

663 MAIN Str. — перший поверх.

Phone: Main 4886 і 4979 Winnipeg, Man.